

Det psykologiska försvaret i Schweiz

bP 505/9

Kurt Törnqvist

Juli 1966

Meddelande nr 9

Det psykologiska försvaret i Schweiz

Källor:

1. Sektionsrat Johann Ellinger: Informationsbericht über Erfahrungen auf dem Gebiet der geistigen Landesverteidigung in der Schweiz. Geistige Landesverteidigung. Bundesministerium für Unterricht. Wien 1963.
2. Chefredakteur Oskar Reck: Die geistige Landesverteidigung in der Schweiz. Föredrag vid seminariet för publicistik och psykologiskt försvar. Strobl, Österrike, juni 1966.

Grundvalar för det psykologiska försvaret i Schweiz

I en skriftlig redogörelse för det psykologiska försvaret i Schweiz, framhåller sektionsrat Johann Ellinger att man bör erinra sig två viktiga händelser, som anses utgöra den historiska bakgrunden till detta. Schweizarna och även schweizisk politik tycks sålunda alltjämt gå tillbaka till den ed, som ingicks år 1291 mellan urkantonerna. Den andra händelsen är grundläggandet av landets neutralitet efter napoleonkrigen. Dessa är de väsentliga moment, som enligt Ellinger har gett det psykologiska försvaret i Schweiz dess grundval och prägel.

I sitt anförande framhöll Oskar Reck två andra faktorer av betydelse för det psykologiska försvaret i Schweiz, nämligen milisarmén och den direkta demokratin. I Schweiz är enligt Ellinger cirka 5 miljoner schweizare inlemmade i milissystemet. Härigenom är en betydande del av befolkningen indragna i landets försvarsansträngningar.

Den federativa uppbyggnaden av landet skapar enligt Reck en direkt demokrati, som i hög grad bidrar till att skapa förutsättningar för ett psykologiskt försvar. Även om de politiska partierna i Schweiz är oeniga i mycket är de dock eniga då det gäller försvaret.

Det psykologiska försvaret i Schweiz

- 1. Sektionschef Johann Ellinger: Informationsberättelse över erfarenheten på det Gebiet der gesamten Landesverteidigung in der Schweiz. Geistesige Landesverteidigung. Bundesministerium für Unterricht. Wien 1965.
- 2. Chefredaktör Oskar Reck: Die Geistesige Landesverteidigung in der Schweiz. Foredrag vid seminariet för publicistik och psykologiskt försvar. Strobl, Österrike, juni 1966.

Grundvalar för det psykologiska försvaret i Schweiz

I en skriftlig redogörelse för det psykologiska försvaret i Schweiz, framhåller sektionen Johann Ellinger att man bör erinra sig två viktiga händelser, som också utgör den historiska bakgrunden till detta. Schweizarna och även schweiziska politiker tycks sålunda alltid ha varit borta till den tid, som inleddes år 1291 mellan urkännarna. Den andra händelsen är grundläggandet av landets neutralitet efter napoleonkrigen. Dessa är de väsentliga moment, som enligt Ellinger har gett det psykologiska försvaret i Schweiz dess grundval och prägel.

I sitt omfattande framställ Oskar Reck två andra faktorer av betydelse för det psykologiska försvaret i Schweiz, nämligen missnöjen och den direkta demokratin. I Schweiz är enligt Ellinger cirka 2 miljoner schweizare inlemade i missnöjespartier. Härigenom är en betydande del av befolkningen inbegripna i landets försvarsanställningar.

Den federativa uppbyggnaden av landet skapar enligt Reck en direkt demokrati, som i hög grad bidrar till att skapa förutsättningar för ett psykologiskt försvar. Även om de politiska partierna i Schweiz är ömsesida i mycket är de dock eniga då det gäller försvaret.

25 10 67

Det psykologiska försvaret i Schweiz är enligt Ellinger också grundat på landets försvarsdoktrin. Man utgår från tanken att bygga upp ett totalt försvar genom den avskräckande verkan av ett starkt försvar, motsvarande ekonomiska förberedelser, förberedande skyddsåtgärder för civilbefolkningen (skyddsrum finns för halva befolkningen) osv. På hotet om ett totalt krig svarar man alltså i Schweiz med förberedelser för ett totalt försvar. Man menar också att vad man inte kan skapa i fred, det kan man inte åstadkomma vid ett krigshot. Och detta gäller inte enbart det militära, civil- och ekonomiska försvaret utan anses i ännu högre grad gälla på det psykologiska försvarets område. Man framhåller att när det lyckats att göra länkarna i kedjan militärt-ekonomiskt-civilförsvar mycket starka, då måste också länken psykologiskt försvar göras stark annars brister kedjan på detta ställe. Man menar därmed att det endast skulle behövas ett utpressningshot för att förlama den schweiziska motståndsviljan om inte motsvarande försvar blir förberett.

Det psykologiska försvaret i krigsplanerna samt av en militära försvaret Psykförsvarets utveckling och verksamhet

Första gången ordet andligt försvar nämndes var enligt Reck 1937, då nationalrådet Filip Etter begagnade uttrycket. Under andra världskriget bildades organisationen "Heer und Haus" för att stärka det psykologiska försvaret. Efter kriget lades den ner men återupplivades igen 1947 då det kalla kriget började. Den 1 juli 1963 efter nära nog fyra års förberedande diskussion, ställdes organisationen "Heer und Haus" direkt under förbundsregeringens militärdepartement.

Organisationen "Heer och Haus" bedriver ingen politisk propaganda utan saklig upplysning till befolkningen. Man ordnar kurser för föreläsare, som sedan håller föreläsningar för olika grupper i samhället. Man har utbildat cirka 200 sådana föreläsare. År 1963 utgjorde kanslipersonalen sju à åtta personer.

Varje år fastställer man tre temata för upplysningsverksamheten. Som ett exempel på ett sådant tema kan nämnas: "Ett litet lands försvarsmöjligheter". När föreläsarna tillgodogjort sig dokumentationen för dessa temata får de föreläsa för alla grupper.

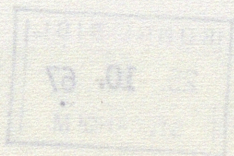
Reck menar att man inte kan avskärma folk från påverkan utifrån. Man kan inte hindra dem från att lyssna på radio. Därför måste man förbereda folk på vad som komma kan. Orientering om detta blir därför enligt Reck det viktigaste medlet att skapa ett psykologiskt försvar.

Reck försvarede den schweiziska pressens tråkighet med nödvändigheten att orientera befolkningen. Pressens uppgift är att ge befolkningen ett optimum av saklig information.

Reck ansåg begreppet "andligt försvar" olämpligt såsom varande alltför defensivt. Man borde hellre tala om "andlig självhävdelse". Ellinger anser sig kunna fastslå att schweizarna icke önskar se frågan om andligt försvar så mycket från den organisatoriska sidan. De vill hellre ha en form av andlig rustning.

Ellinger fäster sig vid att man i Schweiz vill tala om vad man har att försvara. Detta görs i små häften och skrifter som sprids till varje milis-man och därmed även når familjerna. Man har också behandlat frågor om pressens och radions ställning, fackföreningarnas och de politiska partiernas inställning till försvaret osv.

Det psykologiska försvaret i krig planeras helt av de militära myndigheterna. I ett krig skall ej presscensur förekomma men väl presskontroll av vad som publiceras. Någon rådgivning till pressen tycks ej vara avsedd eller planerad.

och förnyade den svenska pressens ställning med nödvändigheten att orientera befolkningen. Pressens uppgift är att ge befolkningen ett optimalt av sällig information.

Rock ansåg begreppet "ändligt försvär" olämpligt såsom varande till för förtäring. Man började hellre tala om "ändligt självsvälta". Riksdagen ansåg sig kunna lösa sig om att söka ut den organisatoriska sidan. De vill hellre ha en form av ändlig tvättning.

Riksdagen lämnar sig vid ett annat försvär till om vad man har ett försvär. Detta gör i sig själv och skiljer sig från ett försvär. Man har också behållit frågan om pressens och redaktionens ställning, läskolornas och de politiska partiernas inställning till försväret osv.

Det psykologiska försväret i krig planeras helt av de militära myndigheterna. I ett krig skalle ej pressens försvär men väl pressens kontroll av vad som publiceras. Någon rådgivning till pressen tycks ej vara avsedd eller planerad.

KUNGL. BIBL.
25. 10. 67
STOCKHOLM

